
Votaziun dal pievel

29 da november 2020

Emprim project

Iniziativa dal pievel
«Per interpresas responsablas –
per proteger ils umans
e l’ambient»

Segund project

Iniziativa dal pievel
«Per in scumond da finanziar
ils producents da material
da guerra»



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Emprim project
Iniziativa dal pievel «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l’ambient»

Curtamain	→	4–5
Detagls	→	8
Arguments	→	14
Text da votaziun	→	18

Segund project
Iniziativa dal pievel «Per in scumond da financiar ils producents da material da guerra»

Curtamain	→	6–7
Detagls	→	20
Arguments	→	26
Text da votaziun	→	30



Il videos da
la votaziun:

admin.ch/videos-rm



L'app davart
las votaziuns:

VoteInfo

Curtamain

Iniziativa dal pievel «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l’ambient»

Situaziun da partenza

Dad interpresas svizras vegni spetgà ch’ellas observian ils dretgs umans ed ils standards ecologics er a l’exteriur. La Svizra è sa participada activamain a l’elavuraziun da standards internaziunals unitars ed ha prendì mesiras per realisar tals. Per las iniziantas ed ils iniziants na van questas mesiras dentant betg lunsch avunda. Perquai han els lantschà l’iniziativa dal pievel «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l’ambient» che prevesa novas obligaziuns legalas per interpresas svizras.

Il project

L’iniziativa pretenda che interpresas svizras examineschian, sch’ils dretgs umans renconuschids sin plaun internaziunal ed ils standards ecologics vegnian observads en il rom da lur activitad commerciala er a l’exteriur. En quest connex na ston ellas betg mo examinar lur atgna activitad, mabain er quella da lur interpresas affiliadas, da lur furniturs e da lur partenaris da fatschenta. Sche necessari ston ellas prender mesiras e dar pled e fatg. Plinavant duain interpresas svizras da nov star bunas er per donns che vegnan chaschunads d’interpresas ch’ellas controllan. Ellas èn liberadas da questa responsabladad, sch’ellas pon cumprovar ch’ellas han observà las obligaziuns d’examinar il quità. Il parlament ha deliberà ina cuntraproposta indirecta a l’iniziativa. Er quella prevesa novas obligaziuns da dar pled e fatg e d’examinar il quità. Cuntravenziuns vegnan chastiadas cun ina multa. La cuntraproposta entra en vigur, sche l’iniziativa vegn refusada e sche la cuntraproposta na vegn betg cum battida tras in eventual referendum.

Detagls	→	8
Arguments	→	14
Text da votaziun	→	18

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l'ambient?»

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Ord vista dal Cussegl federal e dal parlament van en spezial las reglas da responsabladad da l'iniziativa memia lunsch. L'iniziativa chaschuna malsegirezza giuridica e periclitescha plazzas da lavur sco er la bainstanza. Novas obligaziuns da dar pled e fatg e d'examinar il quità ston esser accordadas sin plaun internaziunal. Uschia è quai previs en la cuntraproposta indirecta.

[🔗 admin.ch/interpresas-responsablas](https://www.admin.ch/interpresas-responsablas)

Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

Tenor il comité sa chapeschi per la pli gronda part da las interpresas svizas da sez ch'ellas observan ils dretgs umans ed ils standards ecologics. Ma interpresas che tolereschan la lavur d'uffants u che tissientan flums, duain da nov star bunas per quai tenor il dretg svizzer. Mancanza da resguard na dastgia betg esser in avantatg da concorrenza.

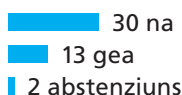
[🔗 iniziativa-multinazionali.ch](https://www.iniziativa-multinazionali.ch)

[🔗 buergerliches-komitee.ch](https://www.buergerliches-komitee.ch)

Votaziun en
il Cussegl nazional



Votaziun en
il Cussegl dals
chantuns



Curtamain

Iniziativa dal pievel «Per in scumond da finanzia- ils producents da material da guerra»

Situaziun da partenza

Sco la gronda part dals pajais è er la Svizra involvida en la produziun da material da guerra. D'ina vart produceschan interpresas svizas armas u cumponentas d'armas. Da l'autra vart gidan investiders svizzers a finanziair producents da material da guerra en Svizra ed a l'exteriur. Per il material da guerra valan prescripziuns severas en Svizra. La produziun e l'export dovran ina permissiun. Armas atomaras, biologicas e chemicas, muniziun a fragmentaziun e minas cunter personas èn scumandadas. Er la produziun ed il commerzi cun talas armas èn scumandads. Plinavant èsi scumandà da finanziair la produziun da talas armas (scumond da finanziaziun).

Il project

Per il comité d'iniziativa na va quest scumond da finanziaziun betg lunsch avunda. El vul scumandar la finanziaziun da tut il material da guerra. Uschia fissi lura per exempel er scumandà da finanziair la produziun da schluppets d'assagl, da chars armads e da lur cumponentas. Il scumond na duai betg mo cumpigliar la concessiun da credits a producents da material da guerra, mabain er il possess da lur aczias e da products d'investiziun, sco fonds che cumpiglian aczias da quests producents. Pertutgadas dal scumond fissan la Banca naziunala svizra, las fundaziuns, la AVS/AI e las cassas da pensiun. Plinavant duai la Svizra s'engaschar sin plaun internaziunal, per che quest scumond da finanziaziun valia er per las bancas e per las assicuranzas. Pertutgads economicamain na fissan betg mo concerns d'armament, mabain er manaschis da furniziun, tranter quels bleras interpresas pitschnas e mesaunas (IPM).

Detagls	→	20
Arguments	→	26
Text da votaziun	→	30

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «Per in scumond da finanziar ils producents da material da guerra»?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Per il Cussegl federal e per il parlament ademplescha il scumond da finanziaziun existent ses intent. L'iniziativa va cleramain memia lunsch e na vegn betg ad impedir guerras. Ella sminuiss dentant las renditas da la AVS/AI e da las cassas da pensiun, periclitass la Svizra sco piazza da finanzas ed indebliss l'industria svizra cun sias IPM.

[🔗 admin.ch/scumond-da-finanziaziun](https://admin.ch/scumond-da-finanziaziun)

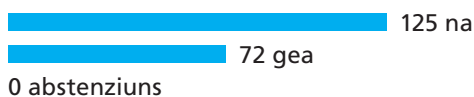
Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

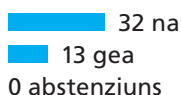
Armas pon chaschunar grondas suffrientschas. Ord vista dal comité d'iniziativa èsi perquai nunetic, sche daners d'instituts da finanzas svizzers vegnan impundids per producir armas. Las cassas da pensiun pudessan er realisar ina rendita confurma al martgà, sch'ellas n'investissan betg en interpresas d'armament.

[🔗 kriegsgeschaefte.ch](https://kriegsgeschaefte.ch)

Votaziun en
il Cussegl nazional



Votaziun en
il Cussegl dals
chantuns



Detagls

Iniziativa dal pievel

«Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l’ambient»

Arguments dal comité d’iniziativa	→	14
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	16
Text da votaziun	→	18

Situaziun da partenza

Ilis ultims onns è s'intensivada sin l'entir mund la debatta davart la responsabladad che interpresas activas sin plaun internaziunal han areguard ils dretgs umans ed areguard la protecziun da l'ambient. La Svizra sa participescha a la discussiun, ha cooperà a l'elavuraziun da standards internaziunals unitars e spetga che las interpresas svizras observian quests standards er a l'exteriur. Ella ha elavurà dus plans d'acziun naziunals ed endrizzà in post da mediaziun. Per las iniziantas ed ils iniziants na van las mesiras gia prendidas dentant betg lunsch avunda. Els pretendan reglas pli liantas e vulan che las interpresas svizras stoppian star bunas da nov er per donns che vegnan chaschunads d'interpresas ch'ellas controllan. Perquai han els inoltrà l'october 2016 l'iniziativa «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l'ambient».

Pretensiuns da l'iniziativa: Examinaziun dal quità

L'iniziativa pretenda che interpresas svizras observian ils dretgs umans ed ils standards ecologics reconuschids sin plaun internaziunal er a l'exteriur. Per quest intent ston ellas examinar regularmain il quità. Questa examinaziun cumpiglia las suandantas obligaziuns:

- I sto vegnir examinà, sche l'activitad commerciala a l'exteriur observa ils dretgs umans reconuschids sin plaun internaziunal ed ils standards ecologics; en quest connex ston vegnir identifitgadas tant las consequenzas effectivas sco er las consequenzas potenzialas.
- Consequenzas negativas ston vegnir impedidas e violaziuns existentas ston vegnir terminadas cun agid da mesiras correspondentas.
- I sto vegnir dà regularmain pled e fatg davart l'observanza dals standards e davart eventualas mesiras prendidas.

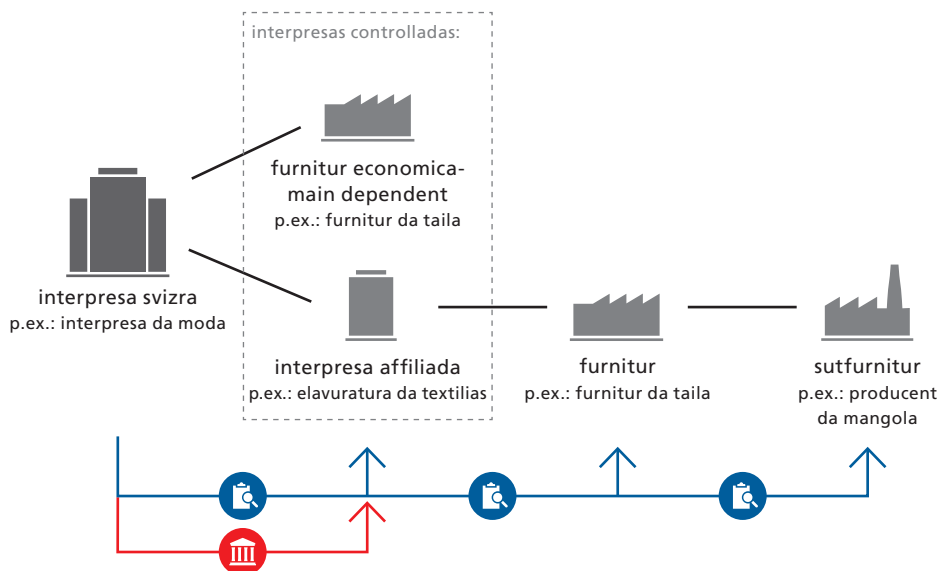
L'examinaziun dal quità cumpiglia l'entira activitad commerciala d'ina interpresa svizra a l'exteriur – pia er l'activitad da sias interpresas affiliadas, da ses furniturs e da ses partenaris da fatschenta. Pli gronda che la ristga da donns vi dals umans e vi da l'ambient è, e pli vasta che l'examinaziun dal quità sto esser.



Responsabladad

L'iniziativa vul plinavant che interpresas svizras na stoppian betg mo star bunas en l'avegnir per l'agen cumportament sbaglià, mabain da nov er per fauss cumportaments d'interpresas controlladas (en spezial interpresas affiliadas e furniturs economicamain dependents), cumbain che quellas èn giuridicamain independentas. En quest connex pon interpresas svizras vegnir accusadas er per donns ch'ina interpresa controllada chaschuna a l'exteriur. Sch'i resulta in plant, vegn il cas da donn giuditgà – tenor l'iniziativa – d'ina dretgira svizra tenor il dretg svizzer. L'interpresa svizra è dentant liberada da sia responsabladad, sch'ella cumprova ch'ella haja ademplì tut las obligaziuns d'avair quità. Oz ston interpresas star bunas mo per donns ch'ellas sezzas han chaschunà e per regla tenor il dretg dal pajais pertutgà.

Puncts centrals da l'iniziativa dal pievel

Obligaziuns e responsabladad d'interpresas svizras



-  Obligaziuns: examinaziun dal quità areguard las interpresas controlladas ed areguard tut las relaziuns da fatschenta
-  Responsabladad: per interpresas controlladas, sche las obligaziuns n'èn betg vegnidas observadas

Cumparegliaziun internaziunala

Las novas reglas da responsabladad fissan unicas en questa furma sin plaun internaziunala. Bliers auters stadis enconuschan bain in'obligaziun da dar pled e fatg areguard ils dretgs umans ed areguard la protecziun da l'ambient, e singuls stadis van anc pli lunsch e prevesan er obligaziuns spezialas d'avair quità, per exempel per cumbatter la lavur d'uffants. Però n'enconuscha nagin auter stadi ina responsabladad explicita per interpresas affiliadas estras, sco quai ch'i vegn pretendi da l'iniziativa.

Consequenzas da l'iniziativa

L'iniziativa pertutga da princip tut las interpresas svizras. Unicamain sin interpresas pitschnas e mesaunas (IPM) cun pitschnas ristgas en ils secturs dals dretgs umans e da l'ambient duai vegnir prendì resguard en il rom da la realisaziun. Quantas che quai èn, na sa lascha actualmain betg stimar; perquai n'èsi er betg cler, quantas interpresas svizras che fissan pertutgadas da las consequenzas da l'iniziativa. Per las interpresas pertutgadas resultassan custs supplementars e ristgas da responsabladad.

Cuntraproposta indirecta sco alternativa

Perquai che l'iniziativa va memia lunsch per il parlament, ha el deliberà ina cuntraproposta indirecta. Quella vegn sustegnida er dal Cussegl federal. La cuntraproposta resguarda ils giavischs da l'iniziativa ed introducescha medemamain novas obligaziuns da dar pled e fatg e d'examinar il quità. Cuntrari a l'iniziativa è la regulaziun dentant accordada sin plaun internaziunal. Grondas interpresas svizras vegnissan obligadas tras lescha da dar pled e fatg davart las ristgas da lur activad commerziala a l'exteriur per ils umans e per l'ambient sco er davart la corrupziun e davart las mesiras prendidas cunter tala, ed uschia da stgaffir trasparenza. En ils secturs sensibels da la lavur d'uffants e dals minerals da zonas da conflict stuessan da princip tut las interpresas observar vastas obligaziuns d'examinar il quità. Cuntrari a l'iniziativa desista la cuntraproposta indirecta a reglas da responsabladad supplementaras. Las interpresas affiliadas ed ils furniturs economicamain dependents stuessan star buns er vinavant sezs per donns ch'els chaschunan, e quai per regla al lieu e tenor il dretg che vala là. Percunter prevesa la cuntraproposta ina disposiziun penala: Tgi che cuntrafa a las novas obligaziuns da dar pled e fatg, vegn chastia cun ina multa fin 100 000 francs. La cuntraproposta indirecta entra en vigur mo, sche l'iniziativa vegn refusada e sch'in referendum cunter la cuntraproposta na reussescha betg. Sch'in referendum reussiss, vegniss la cuntraproposta suttamessa a la votaziun dal pievel.

Arguments

Comité d'iniziativa

L'iniziativa federala dal pievel «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l'ambient» pretenda che concerns gronds cun sedia en Svizra observian ils dretgs umans ed ils standards ecologics internaziunals. Tgi che fa affars sin l'entir mund, sto er surpigliar responsabladad. Concerns che sa basan sin la lavur d'uffants u che tissientan flums, duain star buns per quai.

Da tge sa tracti?

Glencore tissienta flums e stgatscha puras indigenas. Syngenta venda pesticides da tissi ch'èn gia daditg scumandads tar nus. E raffinarias d'aur svizras elavuran aur criv che vegn explotà d'uffants. Gist en pajais povers n'exista savens nagin stadi da dretg che funcziuna, ed ils umans n'han strusch la pussaivladad da sa defender.

Star bun per donns

Il concern duain star bun per las violaziuns dals dretgs umans e per la destrucziun da l'ambient. Da nov survegnan las personas pertutgadas la pussaivladad da purtar plant en Svizra per indemnisaziun dal donn. En quest connex ston ellas cumprovar ch'il concern è responsabel per la miseria. Sche la centrala svizra dal concern ha preni mesiras commensuradas per impedir il donn, vegn il plant refusà. L'iniziativa na vegn betg a chaschunar la retratga da concerns da pajais problematic. Er concerns ch'elavuran materias primas pon far affars senza violar ils dretgs umans u senza destruir l'ambient. Tgi che lavura onestamain, na sto temair nagut.

Cuntraproposta senza effect

Er il Cussegl federal renconuscha il basegn d'agir. Ma la cuntraproposta è in exercizi d'alibi per propi. Il concern duain mo publitgar brochuras luxuriosas. Lur violaziuns dals dretgs umans e lur donns a l'ambient restan senza consequenzas.

IPM betg pertutgadas

La populaziun svizra ha pouca chapientscha per concerns gronds senza scrupels. Las adversarias ed ils adversaris da l'iniziativa fan perquai manevas da distracziun. Els pretendan che las interpresas pitschnas e mesaunas da la Svizra sajan pertutgadas. Quai è fauss. Strusch ina IPM posseda societads affiliadas u controlla interpresas a l'exteriur. Perquai prevesa l'iniziativa da far in'excepziun per las IPM, sch'ellas n'èn betg activas en ils secturs d'auta ristga, sco il commerzi cun diamants u cun aur. L'iniziativa sa drizza cunter ils concerns gronds internaziunals sco Glencore u Syngenta, ch'èn senza senn da responsabladad.



L'economia e la politica din GEA

Per la pli gronda part da las interpresas svizras sa chapescha l'observanza dals dretgs umans da sez. Mancanza da resguard na dastga betg daventar in avantatg da concorrenza. Perquai sustegnan numerusas interprendidras e numerus interprendiders l'iniziativa. Ultra da 130 organizaziuns dals dretgs umans, da l'ambient e dal svilup s'engaschan plinavant 100 politicras e politichers da tut las partidas (PPS, PLD, PCD, PBD, PVL, PEV, PS, La Verda) cuminaivlamain per in GEA.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

-  iniziativa-multinazionali.ch
-  buergerliches-komitee.ch

Arguments

Cussegl federal e parlament

Interpresas ch'èn activas sin plaun internaziunal prestan ina contribuziun impurtanta al svilup economic en Svizra ed a l'exteriur. En quest connex ston ellas respectar ils dretgs umans e las prescripziuns davart la protecziun da l'ambient. Cuntrari a l'iniziativa vulan il Cussegl federal ed il parlament garantir quai cun agid d'in proceder coordinà sin plaun internaziunal. Ina soluziun individuala fiss nuschaivla, cuntraproductiva e nuncunvegnetta. Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa cunzunt per ils suandants motifs:

Nuschaivla per l'economia

Nagin auter pajais n'enconuscha reglas da responsabladad uschè vastas per sias interpresas, sco quai ch'ellas vegnan pretendidas da l'iniziativa. L'iniziativa expone tut las interpresas svizas ad in suspect general ed ad ina ristga augmentada da vegnir accusadas ed indeblescha uschia la Svizra sco piazza economica. Interpresas pon ultra da quai guntgir la nova regulaziun, sch'ellas bandunan la Svizra. Uschia periclitescha l'iniziativa plazzas da lavur sco er la bainstanza en Svizra. Auter la cuntraproposta indirecta: Er ella introducescha novas obligaziuns da trasparenza e d'examinar il quità, s'orientescha dentant a standards internaziunals.

Consequenzas cuntraproductivas

Interpresas svizas prestan ina contribuziun impurtanta al svilup economic en novs pajais industrials ed en pajais da svilup. Ellas investeschan en l'infrastructura e stgaffeschan plazzas da lavur. La gronda maioritad da las interpresas sa cumporta en quest connex cun responsabladad envers ils umans ed envers l'ambient. En in mund globalisà èn ellas tuttina exponidas pli e pli savens a ristgas da reputaziun. Tras l'iniziativa vegnissan vitiers anc novas ristgas da responsabladad. Sche las interpresas reduceschan en consequenza da quai lur activitad da fatschenta e d'investiziun, retira quai resursas impurtantas als pajais pertutgads, senza che la situaziun dals dretgs umans e da l'ambient vegniss meglierada en quests stadis.

Cas da l'exteriur davant dretgiras svizras

En l'avegnir stuessan interpresas svizras star bunas er per fauss cumportaments d'autras interpresas. Derschadras e derschaders svizzers stuessan damai giuditgar er cas da donns complexs ch'ina interpresa estra ha chaschunà a l'exteriur. Ed els stuessan giuditgar ils cas tenor il dretg svizzer. Quai na surdumandass betg mo noss sistem giuridic. La Svizra violass er princips giuridics internaziunals renconuschids, sch'ella sutta-mettess tals cas da donns explicitamain al dretg svizzer.

Avantatgs da la cuntraproposta indirecta

Sco l'iniziativa vul er la cuntraproposta proteger anc meglier ils umans e l'ambient. Però desista ella da ses elements nuschaivels e d'ina soluziun individuala per la Svizra. Ella sa basa sin las reglas da responsabladad vertentas, tenor las qualas mintga interpresa sto star buna sezza per agens donns e quai da princip tenor il dretg local, sco er sin trasparenza e sin novas obligaziuns d'examinar il quità. Per interpresas che n'observan betg las novas prescripziuns prevesa la cuntraproposta ultra da quai ina disposiziun penala.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l'ambient».

Na

[🔗 admin.ch/interpresas-responsablas](https://www.admin.ch/interpresas-responsablas)



Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l'ambient» dals 19 da zercladur 2020

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
suenter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per interpresas responsablas –
per proteger ils umans e l'ambient» ch'è vegnida inoltrada ils 10 d'october 2016²,
suenter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 15 da settember 2017³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 10 d'october 2016 «Per interpresas responsablas – per proteger ils umans e l'ambient» è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 101a Responsabladad d'interpresas

¹ La Confederaziun prenda mesiras per che l'economia respectia pli fitg ils dretgs umans e l'ambient.

² La lescha regla las obligaziuns da las interpresas cun sedia statutara, cun administraziun principala u cun domicil principal en Svizra tenor ils suandants principis:

- a. las interpresas ston respectar er a l'exteriur ils dretgs umans reconuschids sin plaun internaziunal ed ils standards ecologics internaziunals; ellas ston procurar ch'ils dretgs umans reconuschids sin plaun internaziunal ed ils standards ecologics internaziunals vegnian respectads er da las interpresas ch'ellas controllan; las relaziuns effectivas determineschan, sch'ina interpresa controlla in'autra; ina controlla po avair lieu facticamain er cun pratitgar pussanza economica;
- b. las interpresas èn obligadas d'avair in quità commensurà; ellas ston cunzunt eruir las consequenzas effectivas e potenzialas sin ils dretgs umans reconuschids sin plaun internaziunal e sin l'ambient, prender mesiras adequatas per evitar violaziuns dals dretgs umans reconuschids sin plaun internaziunal e

¹ SR 101

² BBI 2016 8107

³ BBI 2017 6335



dals standards ecologics internaziunals, far ina fin cun violaziuns existentas e dar pled e fatg davart las mesiras prendidas; questas obligaziuns vegnan applitgadas per interpresas controlladas e per tut las relaziuns da fatschenta; la dimensiun da quests quitads commensurads dependa da las ristgas pertugant ils dretgs umans e l'ambient; cun reglar l'obligaziun d'avair in quità commensurà resguarda il legislatur ils basegns da las interpresas pitschnas e mesaunas cun paucas talas ristgas;

- c. las interpresas stattan er bunas per il donn ch'è vegnì chaschunà d'interpresas ch'ellas controllan cun exequir lur activitad, numnadamain tras ina violaziun dals dretgs umans reconuschids sin plaun internaziunal u dals standards ecologics internaziunals; tenor questa disposiziun na stattan ellas betg bunas, sch'ellas cumprovan ch'ellas han agì cun tut il quità duì tenor la litera b per prevegnir il donn u che lur quità n'ha betg impedi il donn;
- d. las disposiziuns decretadas sin basa dals princips tenor las literas a–c valan independentamain dal dretg inditgà dal dretg privat internaziunal.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

Detagls

Iniziativa dal pievel

«Per in scumond da finanziair ils producents da material da guerra»

Arguments dal comité d'iniziativa	→	26
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	28
Text da votaziun	→	30

Scumond da finanziaziun existent

En Svizra èsi scumandà da producir armas atomaras, biologicas e chemicas sco er minas cunter persunas e muniziun a fragmentaziun. Er scumandà èsi da far commerzi cun questas armas che vegnan refusadas da la cuminanza internaziunala e da finanziar lur producziun. Quest scumond da finanziaziun ha il parlament dentant concepì aposta uschia, che instituziuns sco bancas, cassas da pensiun u la AVS/AI pon investir en fonds d'aczijs etablids sin plaun internaziunal. Quests fonds cumpiglian per part aczijs d'interpresas che produceschan ultra da material civil er armas atomaras u componentas da talas. Exempels per talas interpresas èn Airbus u Boeing ch'èn enconuschentas en emprima lingia per lur aviuns da passagiers.

L'iniziativa vul in scumond pli rigurus

Il comité d'iniziativa vul in proceder pli rigurus en dus puncts. D'ina vart na duai il scumond da finanziaziun betg valair mo per ils producents d'armas che vegnan refusadas da la cuminanza internaziunala, mabain er per ils producents da tut las sorts da material da guerra sin l'entir mund. Pertutgads fissan en quest cas per exempel er ils producents da chars armads, da sistems da defensiun en l'aria, da pistolas e da singulas componentas da quest material. Da l'autra vart duai er vegnir scumandà il possess d'aczijs da producents da material da guerra sco er da quotas da fonds che cumpiglian talas aczijs. Sco producents da material da guerra valessan tenor l'iniziativa interpresas che obtegnan pli che 5 pertschient da lur svieuta annuala cun la producziun da material da guerra. Quai vul dir er interpresas che na produceschan betg mo material da guerra, mabain er bains civils. Il dumber d'interpresas che fissan pertutgadas na po strusch vegnir stimà. Quel stuess vegnir examinà en moda relativamain pretensiusa en il cas singul, suenter che l'iniziativa fiss acceptada. Ina interpresa che dastgass esser pertutgada è per exempel Rolls-Royce. Ella producescha tranter auter propulsurs per aviuns civils e militars. Sia sparta da defensiun cuntanscha circa 20 pertschient da la svieuta.¹ En Rolls-Royce sez ed en tut ils fonds che cumpiglian aczijs da Rolls-Royce na dastgassi betg pli vegnir investì. In scumond da finanziaziun uschè rigurus sco quel che l'iniziativa vuless introducir, n'enconuscha nagin pajais.

1 2019 Annual Report Rolls-Royce Holdings plc, p. 2
 (🔗 [rolls-royce.com/](https://www.rolls-royce.com/) > Investors > Annual Report 2019).

Finamira da l'iniziativa

Da la Svizra duain circular main daners a producents da material da guerra per uschia reducir la producziun internaziunala d'armas. Per consequenza duai dar pli paucas guerras ed uschia duai main glieud esser en fugia.

Tgi che fiss pertutgà dal scumond en Svizra

Banca naziunala svizra, fundaziuns, providement da vegliadetgna

Pertutgadas da l'iniziativa fissan la Banca naziunala svizra (BNS), las fundaziuns svizras, la AVS/AI sco er las 1562² cassas da pensiun svizras. Ad ellas duai vegnir scumandà da financiar producents da material da guerra. Per la fin da l'onn 2019 administrava la BNS activas en l'autezza dad 861 milliardas francs³. Las cassas da pensiun administravan per la fin da l'onn 2018 var 876 milliardas francs⁴ e la AVS/AI circa 34,6 milliardas⁵. La part da quests daners che vegn duvrada per exempel sur fonds d'accias per financiar producents da material da guerra, n'è betg enconuschenta. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, stuessan ils investiders instituziunals pertutgads vender tals bains d'investiziun entaifer 4 onns.

Bancas ed assicuranzas

L'iniziativa prescriba a la Confederaziun da s'engaschar sin plaun naziunal ed internaziunal, per ch'i vegnia introduci in scumond da finanziaziun gist uschè rigurus per bancas ed assicuranzas. Tge consequenzas che quai avess per las bancas ed assicuranzas en Svizra, dependa da la realisaziun da l'iniziativa. Sche la Svizra introduciss sco sulet pajais il scumond da finanziaziun, avess quai grondas consequenzas per las bancas svizras. Cuntrari a la concorrenza internaziunala na dastgassan ellas betg pli porscher tscherts fonds d'accias etablids e products finanziaus sumegliants a lur clientella. Pussai v'la fiss dentant er ina realisaziun main rigurusa.

- 2 [bfs.admin.ch](https://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/fr/index.html) > Statistiken finden > Soziale Sicherheit > Berufliche Vorsorge > Vorsorgeeinrichtungen und aktive Versicherte
- 3 Rapport da gestiun da la Banca naziunala svizra, p. 164 ([bfs.admin.ch](https://www.snb.ch) > Publikationen > Geschäftsbericht > Geschäftsbericht 2019)
- 4 [bfs.admin.ch](https://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/fr/index.html) > Statistiken finden > Soziale Sicherheit > Berufliche Vorsorge > Bilanz und Betriebsrechnung
- 5 Compenswiss Fonds da cumpensaziun AVS/AI/UCG, Rapport annual 2018, p. 66 ([compenswiss.ch/de/](https://www.compenswiss.ch/de/) > Portrait > Jahresberichte > Jahr 2018 > Jahresbericht AHV IV EO compenswiss 2018.pdf)

IPM sco furnituraz

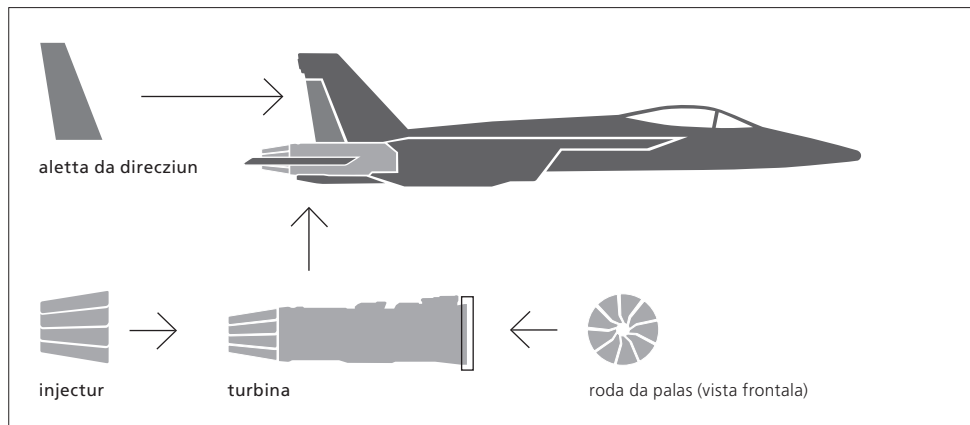
Pertutgadas dal scumond per bancas ed assicuranzas fissan en Svizra interpresas d'armament enconuschentas sco la RUAG, la Rheinmetall Air Defence SA u la GDELS-Mowag ScRL. Questas interpresas ch'èn activas sin plaun internaziunal na dastgassan però strusch avair problems da retschaiver daners sin il martgà da finanzas internaziunal. Pertutgads fissan dentant er numerus manaschis da furniziun. Savens èn quai IPM da l'industria da maschinas, d'electro e da metal che produceschan u elavuran vinavant ultra da bains civils er cumponentas da material da guerra. Tenor atgnas indicaziuns da duas da las grondas interpresas d'armament svizras han ellas var 3000 manaschis da furniziun che valessan tut tenor la svieuta annuala sco producents da material da guerra. Tut tenor lur svieuta cun material da guerra e la realisaziun concreta da l'iniziativa na pudessan questas interpresas svizras d'armament ed ils manaschis da furniziun betg pli retschaiver credits d'ina banca svizra. Il dumber d'interpresas che fissan pertutgadas n'è betg enconuschent.

Consequenzas per producents esters

Quants meds finanziaus che vegnan investids da la Svizra en la producziun globala da material da guerra n'è betg enconuschent. Investiziuns dals investiders instituziunals dastgassan però esser mo d'ina impurtanza marginala per las singulas interpresas estras. La BNS posseda per exempel per regla mo 0,4 pertschient da las quotas d'ina interpresa, independenta-main dal sector.

Exempels per material da guerra pertutgà da l'iniziativa

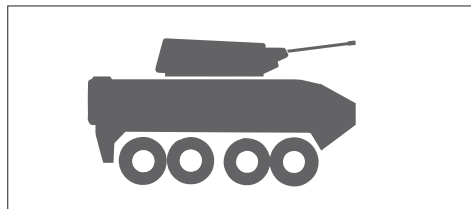
Aviun da cumbat e cumponentas



Schluppets d'assagi e pistolas



Char armà da grenadiers



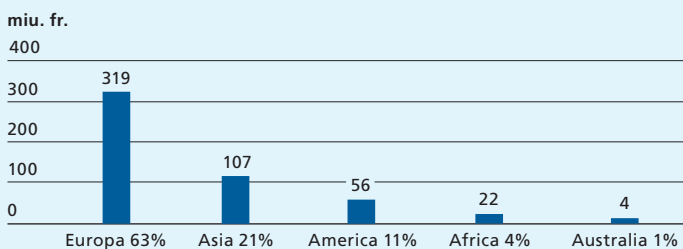
Oz vala in scumond da finanziaziun d'armas che vegnan refusadas sin plaun internaziunal, per exempel armas atomaras. Da nov na dastgassan er betg vegnir investids daners en ina interpresa, sche quella cuntanscha dapli che 5 pertschient da sia svieuta annuala cun la producziun d'armas convenziunalas e da lur cumponentas.

La Svizra sco exportadra da material da guerra

L'iniziativa en discussiun tracta in scumond d'investir en producents da material da guerra en Svizra ed a l'exteriur. Cunquai che las interpresas svizas fissan probablmain pertutgadas il pli ferm dal scumond da finanziaziun, duai vegnir dà en quest lieu in sguard sin l'industria svizra d'armament e sin ils exports svizzers da material da guerra. La quota dal martgà da la Svizra sin l'entir mund era ils onns 2015 fin 2019 en quest sector en media tar stgars 1 pertschient.⁶

Valur media dals exports annuals dals onns 2015–2019 tenor continent⁷

La pli gronda part dal material da guerra svizzer vegn vendida en l'Europa



Ils stadis da destinaziun ston s'obligar envers la Svizra da betg dar vinavant il material da guerra ch'els survegnan. Sco in dals sulets pajais controllescha la Svizra a l'exteriur, sche questa obligaziun vegn effectivamain observada.

- 6 SIPRI Arms Transfers Database ([🔗 sipri.org](https://www.sipri.org) > databases > SIPRI Arms Transfers Database > Top list TIV tables)
- 7 Exports da material da guerra tenor categoria per stadi retschavider final 2015 fin 2019 ([🔗 seco.admin.ch](https://www.seco.admin.ch) > Aussenwirtschaft & Wirtschaftliche Zusammenarbeit > Wirtschaftsbeziehungen > Exportkontrollen und Sanktionen > Rüstungskontrolle und Rüstungskontrollpolitik > Zahlen und Statistiken > Zahlen und Statistiken 2015/2016/2017/2018/2019 > Ausfuhren von Kriegsmaterial nach Kategorie pro Endempfängerstaat (onn respectiv))

Arguments

Comité d'iniziativa

Cun ses rapport «Persistenza en il sectur da finanzas da la Svizra» dal zercladur 2020 ha il Cussegl federal fixà la finamira da render la Svizra il lieu il pli impurtant per servetschs finansials persistents. L'iniziativa cunter affars cun material da guerra vul ch'i vegnian resguardads qua – ultra dals criteris ecologics – er criteris socials, ed ella pretenda ch'i vegnian scumandadas investiziuns en producents internaziunals da material da guerra che fabritgeschan per exempel armas atomaras, chars armads u armas a pitschen caliber.

Per in mund segir

Guerras e conflicts armads han lieu en differentas regiuns dal mund. Milliuns umans pateschan da quai, vegnan mazzads u stgatschads. Entiras regiuns vegnan destabilisadas. Da vegl ennà emprova la Svizra da gidar a chattar ina soluziun paschaila da quests conflicts cun s'engaschar per exempel per ina meglra regulaziun dal commerzi cun armas. Sche la Svizra finanziescha però producents da material da guerra, sutmine-scha ella sias atgnas stentas: Mintga onn van milliardas francs d'instituts da finanzas svizzers, sco la Banca naziunala svizra u las cassas da pensiun, a l'industria internaziunala d'armament e finanzieschan uschia la producziun da las armas che vegnan duvradas sin tut il mund cunter ils umans. L'Iniziativa cunter affars cun material da guerra vul metter ina fin a quai e manar il sectur da finanzas sin vias persistentas ed eticamain acceptablas.

Per dapli trasparenza

In problem spezial è che la populaziun da la Svizra n'ha nagin dretg da cundecisiun, sch'i sa tracta da la facultad dal stadi u da l'atgna facultad da provediment. Cun l'Iniziativa cunter affars cun material da guerra poi vegnir impedi che noss daners pervegnan a concerns d'armament da l'exteriur. Uschia augmenta l'iniziativa er la trasparenza sin il martgà da finanzas svizzer.

Meglra rendita

En Svizra datti gia oz insaquants acturs finanzials ch'excludan investiziuns en interpresas d'armament: Differentas cassas da pensiun n'investeschan betg lur daners en l'industria d'armament e pon tuttina realisar ina rendita confurma al martgà. Uschia per exempel quella da la citad da Turitg, ina da las 300 cassas da pensiun las pli grondas dal mund: Dapi il november 2016 vegnan ils producents d'armas atomaras e da munizium a fragmentaziun exclus consequentamain dal portfolio. Tgi ch'investescha en products d'investiziun persistents, po savens schizunt far quint cun ina meglra rendita: Sche las cassas da pensiun svizras avessan investi lur daners avant 1 onn en investiziuns persistentas, pudess la facultad da nossas cassas da pensiun esser en media 1000 francs pli auta per persuna.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

 kriegsgeschaefte.ch

Arguments

Cussegl federal e parlament

In mund pli paschaivel è en l'interess da la Svizra. Cun l'iniziativa na sa lascha questa finamira dentant betg cuntanscher. L'iniziativa dischavantagiass la Svizra sco piazza economica e da finanzas. Quai avess consequenzas negativas per numerusas interpresas e per noss provediment da vegliadetgna. Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa cunzunt per ils suandants motivs:

Buna soluziun gia avant maun

La Lescha davart il material da guerra scumonda gia oz da producir armas atomaras, biologicas e chemicas sco er minas cunter personas e muniziun a fragmentaziun. La regulaziun vertenta conceda dentant a nossas ovras da provediment ed a la Svizra sco piazza da finanzas la libertad d'agir necessaria, per che las facultads administradas possian vegnir investidas en moda fermamain diversifitgada e cun ina pitschna ristga d'investiziun en products finanziais etablids sin plaun internaziunal.

L'iniziativa na po betg cuntanscher sia finamira

L'iniziativa vul in scumond global da finanziair producents da material da guerra. Quai n'è betg realistic. La Svizra na po betg sfurzar auters pajais d'introducir in tal scumond. L'iniziativa tutgass pia mo la piazza da finanzas svizra e parts da l'industria indigena.

Rentas e piazza da finanzas en privel

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, vegnissan restrenschiadas fermamain las pussaivladads da las cassas da pensiun e da la AVS/AI da far investiziuns. Tscherts bains d'investiziun favuraivels fissan per part scumandads e tar auters na fissi betg cler, sch'ins dastga investir en els. Quai pudess avair consequenzas negativas per las rentas da vegliadetgna. La restricziun da la libertad da las bancas e da las assicuranzas da far investiziuns indebliss ultra da quai la piazza da finanzas svizra.

Consequenzas negativas per l'industria

Betg mo grondas interpresas d'armament na fissan pertutgadas. Sch'il scumond da finanziaziun per bancas svizras vegniss realisà, na survegnissan er IPM svizras betg pli credits da lur bancas, perquai ch'ellas valessan tenor ils criteris severs da l'iniziativa sco producentas da material da guerra. Sche l'access a credits vegn engrevgià per IPM, pon ellas investir damain. Tras quai perdan ellas la cumpetitivitad. En il cas extrem van a perder savida e plazzas da lavur. Ina industria autamain tecnologica è impurtanta per il bainstar da la Svizra. Ultra da quai reducescha ella la dependenza da l'armada da l'exteriur.

Politica exteriura e politica da segirezza cun responsabladad

La Svizra è conscienta da sia responsabladad. Sco intermediatura promova ella la pasch tranter partidas da conflict. Il Cussegl federal chapescha ils giavischs dal comité d'iniziativa. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, n'avess quai però naging effect – sin l'entir mund na vegnissan betg producidas main armas. L'iniziativa na chaschunass pia betg in mund pli paschai-vel. Tuttina stuess la Svizra surpigliar las consequenzas economicas, en spezial per il provediment da vegliadetgna.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «Per in scumond da financiar ils producents da material da guerra».

Na

[🔗 admin.ch/scumond-da-finanziaziun](https://admin.ch/scumond-da-finanziaziun)



Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Per in scumond da finanziair ils producents da material da guerra» dals 19 da zercladur 2020

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
suentar avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per in scumond da finanziair ils
producents da material da guerra» ch'è vegnida inoltrada ils 21 da zercladur 2018²,
suentar avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 14 d'avust 2019³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 21 da zercladur 2018 «Per in scumond da finanziair ils
producents da material da guerra» è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal
pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 107a Scumond da finanziair ils producents da material da guerra

¹ A la Banca naziunala svizra, a las fundaziuns sco er a las instituziuns dal provedi-
ment public e dal provediment professiunal èsi scumandà da finanziair ils producents
da material da guerra.

² Sco producents da material da guerra valan interpresas che obtegnan pli che 5 per-
tschient da lur svieuta annuala cun la producziun da material da guerra. Exceptads
da quai èn apparats che servan a la deminaziun umanitara sco er armas da chatscha e
da sport e la muniziun appartegenta.

³ Sco finanziaziun da producents da material da guerra valan:

- a. la concessiun da credits, d'emprests e da donaziuns u d'avantatgs finanziaals
cumparegliabels a producents da material da guerra;
- b. la participaziun a producents da material da guerra e l'acquisiziun da vaglias
che vengnan emessas da producents da material da guerra;

¹ SR 101

² BBI 2018 4545

³ BBI 2019 5115



- c. l'acquisiziun da parts da products finanzials, sco investiziuns collectivs da chapital u products structurads, sche quests products finanzials cuntengan ils products d'investiziun en il senn da la litera b.

⁴ La Confederaziun s'engascha sin plaun naziunal ed internaziunal per ch'i valian cundiziuns analogas per bancas e per assicuranzas.

Art. 197 cifra 12⁴

12. Disposiziun transitorica tar l'art. 107a

(Scumond da finanziair ils producents da material da guerra)

¹ Sche las disposiziuns legalas respectivs n'entran betg en vigur entaifer 4 onns suenter l'acceptaziun da l'artitgel 107a tras il pievel ed ils chantuns, decretescha il Cussegl federal las disposiziuns executivas necessarias en in'ordinaziun; quellas valan fin che las disposiziuns legalas entran en vigur.

² Suenter l'acceptaziun da l'artitgel 107a tras il pievel ed ils chantuns na dastgi betg pli vegnir finanzia tenor l'artitgel 107a. Finanziaziuns existentas ston vegnir liquidadas entaifer 4 onns.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

⁴ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

**Il Cussegl federal ed il parlament recumondan
da votar ils 29 da november 2020 sco suonda:**

Na

**Iniziativa dal pievel «Per interpresas respon-
sabras – per proteger ils umans e l’ambient»**

Na

**Iniziativa dal pievel «Per in scumond da
finanziar ils producents da material da guerra»**

